

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 67

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1782 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi6

• Dışişleri Komisyonu Raporu7

• Teklif Metni9

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin9

• Anlaşma Metni10

• Protokol Metni19

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 445811 evrak numaralı “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ile “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol”ün onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

04/04/2019

Mustafa Şentop

Tekirdağ

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1782)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Yatırımların teşviki ve korunması anlaşmalarının ana amacı; beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş imkânını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbisleri ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye gelişiminin özendirilebilmesi için yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmıştır.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) üye ülkeleri arasında doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının teşvik edilmesi ve korunması yoluyla bölgede özel sektörün rolünün geliştirilmesi ve EİT ülkelerinin refahının artırılmasını hedefleyen 7 Temmuz 2005 tarihli “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

1. Anlaşmaya taraf ülkelerde, diğer akit tarafların yatırımcıları tarafından gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun şartları oluşturmak.

2. Anlaşmaya taraf ülkelerde yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek.

3. Taraf ülkeler açısından, özel teşebbüsle ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek.

4. Taraf ülke yatırımcılarının elde ettiği kârların ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesini güvence altına almak.

EİT üye ülkeleri arasında daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören söz konusu Anlaşma ile bölge ülkeleri arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken taraf ülkelere yeni bir yük getirmemektedir.

Diğer taraftan, Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturan 7 Nisan 2007 tarihli Protokol ile, Anlaşmanın bir akit taraf ile diğer akit taraf yatırımcıları arasında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasının tadil edilmesi öngörülmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-51399

21 Mart 2019

Konu: Anlaşma ve Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ile “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma’nın 9/7’nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol”ü Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

17/5/2019

Esas No: 2/1782

Karar No: 37

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 21/3/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma’nın 9/7’nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol” 5/4/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Sayın Mustafa Şentop imzasıyla “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma’nın 9/7’nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 29/4/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/1782 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/5/2019 tarihli 7’nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Ekonomik İşbirliği Teşkilatına üye ülkeler arasında doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının teşvik edilmesi ve korunması yoluyla bölgede özel sektörün rolünün geliştirilmesini ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ülkelerinin refahının artırılmasını hedefleyen Anlaşma ile Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturan 7 Nisan 2007 tarihli Protokol’ün 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasının tadil edilmesini teminen imzalanan Protokolün onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Ekonomik İşbirliği Teşkilatının; Türkiye, İran ve Pakistan arasında bölgesel ekonomik iş birliğini geliştirmek amacıyla 1964 yılında oluşturulmuş olan Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği Teşkilatının devamı olarak 1985 yılında kurulduğu,

Sekretaryası Tahran’da bulunan Teşkilatın amaç ve hedefinin, üyeleri arasında ekonomik, teknik ve kültürel iş birliğini artırmak olduğu; 1992 yılında Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan’ın da katılımıyla üye sayısının 10’a yükseldiği, Teşkilatta Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türk Konseyi’nin gözlemci üye sıfatını taşıdığı,

Büyük enerji kaynaklarından yüksek kaliteli endüstriyel ürünlere kadar, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyeleri arasında ticari faaliyetlerin artırılması için büyük bir potansiyelin olduğu; ancak, teşkilatın kuruluşundan bu yana arzu edilen ekonomik iş birliği seviyesine ulaşamadığı,

Türkiye ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkeler arasında ticaret hacminin 2018 yılında 10,4 milyar ABD doları seviyesinde olduğu; 2018 yılında toplam ticaret hacmimizin 4,8 milyar dolarlık kısmını ihracatımızın, 5,6 milyar dolarlık kısmını ise ithalatımızın oluşturduğu,

Türkiye’de 15 Mayıs 2019 tarihi itibarıyla 10.098 adet Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi ülke firmasının bulunduğu ve bu firmalar yoluyla ülkemize gelen doğrudan yabancı yatırım tutarının ise 7,4 milyar dolar seviyesinde olduğu,

Ekonomik İşbirliği Teşkilatının kuruluş hedefi olan bölgesel iş birliği ve kalkınmanın üye ülkeler arasındaki ticaretin artırılarak gerçekleştirilebileceği ve üye ülkeler arasında daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmayla birlikte bölge ülkeleri arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesinin beklendiği,

Anlaşma ile yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verilirken ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirilmediği,

Ülkemiz müteşebbisleri ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yoluyla ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer almasının genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasında bulunduğu,

Ekonomik İşbirliği Teşkilatına “kurucu ülke” sıfatıyla üye olduğumuz göz önüne alınarak, ülkemizin söz konusu Anlaşmaya ilişkin onay sürecinin bir an evvel tamamlanmasının önem arz ettiği,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Volkan Bozkır</i> İstanbul	Başkanvekili <i>Ahmet Yıldız</i> Denizli	Kâtip <i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ahmet Haluk Koç</i> Ankara	Üye <i>Aydın Adnan Sezgin</i> Aydın	Üye <i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Atilla Ödünç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kamil Aydın</i> Erzurum	Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir
Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul	Üye <i>Ahmet Ünal Çeviköz</i> İstanbul	Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul
Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri	Üye <i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i> Kocaeli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA İLE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA'NIN 9/7'NCİ MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 7 Temmuz 2005 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma" ile 7 Nisan 2007 tarihinde Antalya'da imzalanan "Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA İLE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA'NIN 9/7'NCİ MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

Giriş

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)'nin işbu Anlaşmanın imzacısı Üye Devletleri,

İzmir Anlaşması'nda ortaya konulan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın amaçları ile uyumlu olarak,

Anılan Anlaşmanın Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri arasındaki Ekonomik, Teknik ve Ticari İşbirliğine ilişkin hükümlerinin uygulanması amacıyla,

Üye Devletler arasındaki yakın işbirliği çerçevesi içinde, mevcut bulunan ekonomik kaynaklar ve olanaklardan faydalanmaya ve bunları en uygun şekilde harekete geçirmeye ve kullanmaya çaba harcayarak,

Ortak çıkar ve karşılıklı fayda temelinde ekonomik ve sosyal kalkınmayı canlandırmayı mümkün kılacak olan bu Devletler arasındaki ekonomik ilişkilerin temel alanlarından birinin Üye Devletler arasındaki yatırım alanındaki ilişkiler olduğuna ikna olarak,

Üye Devletlerin ekonomik kaynaklarının birbirleri arasında dolaşabileceği; böylelikle bu kaynakların Üye Devletlerin kalkınmasına hizmet edecek ve vatandaşlarının yaşam standartlarını yükseltecek bir şekilde en uygun kullanımını mümkün kılacak elverişli bir yatırım ortamını sağlamayı ve geliştirmeyi arzulayarak,

İşbu Anlaşmayı imzalamışlar,

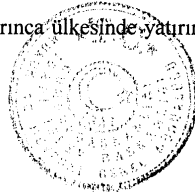
Ve Üye Devletlerden kaynaklanan sermaye ve yatırımlar ile ilgilenirken bu Anlaşmadaki mevcut hükümleri asgari olarak düşünmeyi kabul ederek,

İşbu Anlaşmayı madden ve ruhen yürürlüğe sokmaya tam olarak hazır olduklarını ve Anlaşmanın amaçlarını ve hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik her türlü çabayı göstermeye yönelik içten dileklerini ifade etmişlerdir.

Madde 1 Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından:

1. "Anlaşma", EİT Üye Devletleri arasındaki Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması'nı ifade eder.
2. "Akit Taraflar", Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)'nin işbu Anlaşmayı imzalayan ve 12. Madde'de belirtildiği şekilde onaylayan Üye Devletlerini ifade eder.
3. "Ev Sahibi Devlet", diğer Akit Tarafların yatırımcılarınca ülkesinde yatırım yapılması için izin verilen her bir Üye Devleti ifade eder.

4. “Yatırım” terimi, bir Akit Tarafın yatırımcılarınca diğer Akit Tarafın ülkesinde (bundan sonra ev sahibi Akit Taraf olarak anılacaktır), ev sahibi Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak yatırılmış her türlü malvarlığını ve özellikle, bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla, aşağıdakileri içerir:

(a) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer şekilleri,

(b) yeniden yatırımda kullanılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar,

(c) mülkün ülkesinde bulunduğu Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanmış taşınır ve taşınmaz mallar yanında ipotek, haciz, rehin ve diğer benzeri haklar gibi bunlarla ilişkili haklar,

(d) patentler, sınai tasarımlar, teknik süreçler gibi sınai ve fikri mülkiyet hakları yanında ticari markalar, peştemaliye, know-how ve diğer benzer haklar,

(e) doğal kaynaklarla ilgili olarak verilmiş imtiyazları da kapsayacak şekilde, ev sahibi devlet tarafından kanunla veya sözleşmeyle tanınan iş imtiyazları.

Anılan terim, ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak yapılan tüm doğrudan yatırımları ifade etmektedir. “Yatırım” terimi, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinin ardından bir Akit Tarafın ülkesinde yapılmış tüm yatırımları kapsar.

5. “Yatırımcı” terimi, her bir Akit Taraf ile ilgili olarak, diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapan aşağıda sayılan kişileri ifade eder:

(a) İlgili Akit Tarafın kanunlarına göre vatandaşı olarak kabul edilen gerçek kişiler;

(b) Akit Taraflardan birinin yürürlükteki kanunlarına göre kurulmuş veya teşekkül etmiş ve yönetim merkezleri gerçek ekonomik faaliyetleri ile birlikte bu Akit Tarafın ülkesinde bulunan şirketleri, firmaları veya iş ortaklıkları.

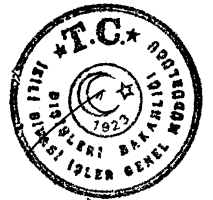
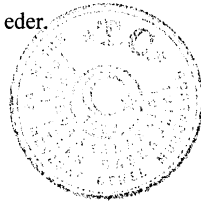
Anlaşma'nın 1. Madde'sinin 4. alt paragrafında tanımlandığı şekilde yatırım getirmemiş herhangi bir yüklenici, yatırımcı olarak muamele görmeyecektir.

6. “Gelirler” terimi, bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royalti, ücretler ve temettüleri içerir.

7. Sekreteryaya, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Sekreteryası'nı ifade eder.

8. Genel Sekreter, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Sekreteri'ni ifade eder.

9. Teşkilat, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)'ni ifade eder.

Madde 2
Yatırımların Teşviki ve Korunması

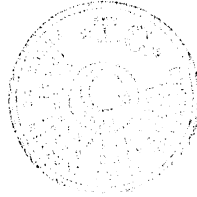
1. Akit Taraflar, kendi yatırımcılarını diğer Akit Tarafların ülkelerinde yatırım yapması için teşvik edecek ve uygun koşulları yaratacaktır.
2. Akit Taraflar, diğer Akit Tarafların yatırımcılarını kendi ülkelerinde yatırım yapması için teşvik edecek ve uygun koşullar yaratacaktır.
3. Akit Tarafların yatırımcılarının yatırımları, her zaman adil ve eşit bir muameleye tabi tutulacak ve diğer Akit Tarafların ülkelerinde tam korumadan yararlanacaktır. Hiç bir Akit Taraf bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, faydalanılmasına, genişletilmesine veya elden çıkarılmasına makul olmayan ve ayrımcı önlemler yoluyla hiç bir şekilde engel olmayacaktır.

Madde 3
Yatırımların Kabulü

1. Akit Taraflar, kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, diğer Akit Tarafların yatırımcılarını yatırım yapmak üzere ülkesine kabul edecektir.
2. Akit Taraflar, bir yatırımın kabulünün ardından, söz konusu yatırımın uygun şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak için kanunlarına ve düzenlemelerine göre gerekli olan tüm izinleri sağlayacaktır.
3. Akit Taraflar, kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, bir yatırımın yapılması ve sürdürülmesiyle ilgili olarak diğer Akit Tarafların ülkelerine girmek isteyen diğer bir Akit Tarafın vatandaşlarının geçici ikamet ve girişi için yapılan başvuruları iyi niyetle inceleyecektir; aynı iyi niyet bir yatırımla bağlantılı olarak diğer Akit Taraflardan birinin ülkesine girmek ve geçici ikamet etmek isteyen Akit Tarafların vatandaşlarına da gösterilecektir. Çalışma izinleri başvuruları da iyi niyetle incelenecektir.
4. Ev sahibi devletin ilgili kanununa göre yatırımların onaylanması için gereklilik mevcut ise, bu gibi bir gereklilik diğer Akit Tarafların yatırımcıları tarafından karşılanacaktır.

Madde 4
Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Akit Taraflar, diğer Akit Tarafların yatırımcılarının kurulmuş yatırımlarına, hangi elverişli ise, kendi yatırımcılarının yatırımlarına ya da herhangi bir üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladıkları muameleden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutacaklardır.
2. İşbu Anlaşmanın hükümleri Akit Taraflardan biri tarafından taraf olunan aşağıdaki anlaşmalar bakımından etki doğurmaz;

- (a) herhangi bir mevcut veya gelecekte kurulacak gümrük birliği, bölgesel ekonomik teşkilat veya benzer uluslararası anlaşmalar,
- (b) tamamen veya kısmen vergilendirme ile ilgili anlaşmalar, ve
- (c) işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce imzalanmış veya yürürlüğe girmiş olan, herhangi bir üçüncü devlet ile yapılmış ikili veya çok taraflı anlaşmaların uyumsuzluk çözümüne yönelik hükümleri.
- (d) İşbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce bir Akit Tarafça bir sözleşme kapsamında herhangi bir üçüncü devlet yatırımcılarına verilmiş imtiyazlar.

Madde 5 **Kamulaştırma ve Tazminat**

1. Yatırımlar, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde ve anında, yeterli, etkin tazminat ödenerek, hukuki usule ve işbu Anlaşma'nın 4'üncü Maddesinde belirtilen genel muamele prensiplerine uygun olarak yapılanlar dışında kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan uygulamalara (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmayacaktır.
2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olacaktır. Tazminat gecikme olmaksızın ödenecek ve 7'inci Maddenin 2'inci paragrafında belirtildiği şekilde serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

Madde 6 **Kayıplar**

Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık, veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tedbirler ile ilgili olarak, kendi yatırımcılarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulacaktır.

Madde 7 **Ülkesine İade ve Transfer**

1. Her bir Akit Taraf bir yatırım ile ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verecektir. Bu gibi transferler aşağıdakileri içerir:
 - (a) gelirler,
 - (b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,

- (c) Madde 5 ve 6 çerçevesinde ödenecek tazminatlar,
 - (d) yatırımlarla ilgili kredilerden doğan ana para ve faiz ödemeleri,
 - (e) diğer Akit Tarafların ülkesinde, bir yatırım ile ilgili uygun çalışma izinlerini edinmiş olan bir Akit Taraf vatandaşlarının aldıkları maaş, ücret ve diğer gelirler,
 - (f) bir yatırım uyumsuzluğundan kaynaklanan ödemeler.
2. Yatırımcı ve ev sahibi devlet tarafınca aksi kararlaştırılmadıkça, transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya herhangi bir konvertibl para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

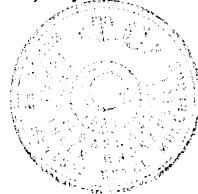
Madde 8 **Halefiyet**

Eğer bir Akit Taraf veya görevlendirilmiş acentası, bir yatırımcıya ticari olmayan risklere karşı, bir sigorta veya garanti anlaşması gereğince yapılan bir ödeme ile ilişkili olarak halef olursa;

- (a) bu halefiyet diğer Akit Tarafça kabul edilecektir;
- (b) halef, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında, herhangi bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır;
- (c) ev sahibi Akit Taraf ile halef arasında çıkabilecek uyumsuzluklar, işbu Anlaşma'nın 9. Maddesindeki hükümlere uygun olarak çözümlenecektir.

Madde 9 **Bir Akit Taraf İle Diğer Akit Taraf Yatırımcıları Arasında Çıkan** **Uyumsuzlukların Çözümü**

1. Ülkesinde yatırım yapılan bir Akit Taraf ile diğer Akit Taraflardan birinin bir veya daha fazla yatırımcısının yatırımları ile ilgili bir uyumsuzluk doğması halinde, ülkesinde yatırım yapılan Akit Taraf ve yatırımcı(lar) uyumsuzluğu, müzakere ve istişare yollarıyla dostça çözmeye gayret edeceklerdir.
2. Ülkesinde yatırım yapılan Akit Taraf ve yatırımcı(lar)ın uyumsuzluğu, bir Tarafın diğerine gönderdiği bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde çözememeleri halinde, uyumsuzlukların çözümü için, yatırımcının talebi üzerine;
- (a) ülkesinde yatırımın yapıldığı Akit Tarafın yetkili mahkemelerine, veya
 - (b) aşağıdaki şekilde, bu maksatla kurulan üç üyeli bir tahkim kuruluna başvurabilirler:

Uyuşmazlığı tahkime götürmek isteyen taraf, diğer Tarafa göndereceği yazılı bir bildirim yoluyla bir hakem tayin edecektir. Diğer Taraf bahsi geçen bildirim alınıldığı tarihten itibaren altmış gün içinde bir hakem tayin edecek ve tayin edilen hakemler son hakemin tayin tarihinden itibaren altmış gün içinde üçüncü bir hakemi Başkan olarak tayin edecektir. Taraflardan her birinin yukarıda belirtilen süre içerisinde kendi hakemini tayin edememesi veya tayin edilen hakemlerin başkan üzerinde uzlaşmaya varamaması durumunda, taraflardan her biri, duruma göre, hakem tayin edemeyen ülkenin hakemini veya başkanı tayin etmesi için Uluslararası Ticaret Odası'nın Uluslararası Tahkim Kurulu'na talepte bulunabilir. Her durumda da üçüncü hakem her iki Akit Taraf ile de diplomatik ilişkileri bulunan bir ülkenin vatandaşları arasından tayin edilecektir.

3. Tahkim, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nun tahkim kurallarına uygun olarak yürütülür.

4. Tarafların konu üzerinde anlaşmaları hali saklı kalmak üzere, öncelikle ülkesinde yatırım yapılan tarafın yetkili mahkemelerine götürülen uyuşmazlıklar için, dava devam ettiği sürece tahkim yoluna gidilemez ve nihaî kararın verilmesi durumunda tahkime götürülemez.

5. Ulusal mahkemelerin tahkime götürülen herhangi bir uyuşmazlık üzerinde yargı yetkisi olmayacaktır. Bununla birlikte, bu paragraftaki hükümler, kazanan tarafın ulusal mahkemelerin önünde, hakem kararlarının uygulanmasını talep etmesine engel teşkil etmez.

6. Tahkim Kurulu kararları uyuşmazlığın tarafları için nihaî ve bağlayıcıdır. Her bir Akit taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirecektir.

7. Bir Akit Taraf veya bu Akit Tarafın bir kuruluşu ile diğer Akit Taraflardan birinin bir yatırımcısı arasındaki belirli bir yatırım sözleşmesi uluslararası tanınırlığı olan bir tahkim mahkemesi altında uyuşmazlıkların çözümünü öngörüyorsa, yatırımcı bu Anlaşma altında uyuşmazlığı çözmeye çalışamaz.

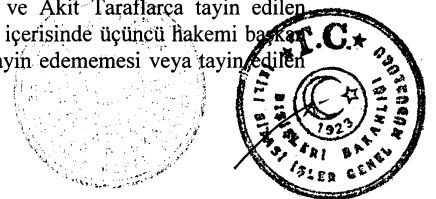
Bununla birlikte, eğer yukarıda belirtilen tahkim kararı ev sahibi Akit Tarafça veya onun bir kuruluşu tarafından yerine getirilmiyorsa, duruma göre, ancak o zaman yatırımcı işbu Madde altında yer alan uyuşmazlığın çözümü hükümlerinden yararlanabilir.

Madde 10

Akit Taraflar arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. İşbu Anlaşma'nın yorumu ve uygulanması ile ilgili olarak, Akit Taraflar arasında doğacak bütün uyuşmazlıklar, öncelikle dostane istişareler yoluyla çözülecektir. Uyuşmazlık, uyuşmazlığın ortaya çıktığı tarihten itibaren 6 ay içinde istişareler yoluyla çözüme kavuşturulamazsa, Akit Tarafların her biri uyuşmazlığı, ikisi Akit Taraflarca tayin edilen hakemlerden ve bir başkandan oluşan, üç üyeli bir tahkim kuruluna diğer tarafa bir bildirim göndererek sunabilir.

Uyuşmazlığın tahkime sunulması halinde, Akit Tarafların her biri bildirim alınışından itibaren altmış gün içerisinde bir hakem tayin edecektir ve Akit Taraflarca tayin edilen hakemler son hakemin tayin edilmişinden itibaren altmış gün içerisinde üçüncü hakemi başkan olarak tayin edecektir. Akit Taraflardan herhangi birinin hakem tayin edememesi veya tayin edilen

hakemlerin yukarıda belirtilen süreler içinde başkanı tayin etme konusunda uzlaşmaya varamaması durumunda Akit Tarafların her biri Uluslararası Adalet Divanı'nın başkanından, duruma göre, hakem tayin edemeyen Tarafın hakemini ya da başkanı tayin etmesini isteyebilir. Bununla birlikte, başkan, tahkim sırasında uyuşmazlığın tarafları ile diplomatik ilişkileri olan bir ülkenin vatandaşı olmak zorundadır.

2. Başkanın Uluslararası Adalet Divanı'nın atanması halinde, Uluslararası Adalet Divanı Başkanının söz konusu görevi yerine getirmesinde engel bulunuyorsa, ya da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, bu atama Uluslararası Adalet Divanı Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır. Eğer Başkan Yardımcısının da söz konusu görevi yerine getirmesinde bir engel bulunuyorsa, ya da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, bu atama sözü edilen Adalet Divanı'nın en kıdemli ve Taraflardan birinin vatandaşı olmayan bir üyesi tarafından yapılacaktır.

3. Akit Tarafların uzlaştığı diğer hükümlere uygun olarak, tahkim kurulu tahkimin yerini ve usulünü tespit edecektir. Tahkim usulü üzerinde böyle bir uzlaşma bulunmaması durumunda, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'in tahkim usullü kuralları uygulanabilir kurallar olarak kullanılacaktır.

4. Tahkim Kurulunun kararları Akit Taraflar açısından bağlayıcı olacaktır.

Madde 11

Uyuşmazlık Durumunda Anlaşmanın Devamlılığı

İşbu Anlaşma Akit Taraflar arasında herhangi bir türde uyuşmazlığın ortaya çıkması durumunda ve ilgili devletler arasında diplomatik ilişkilerin veya diğer herhangi bir şekildeki temsilciliğin mevcut olup olmamasına bakılmaksızın yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Madde 12

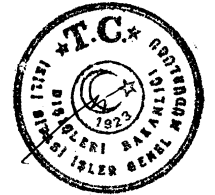
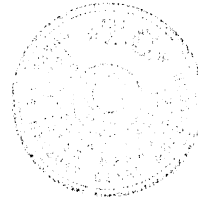
Yürürlüğe Girme

İşbu Anlaşma dördüncü Onay Belgesi'nin sunulmasından iki ay sonra yürürlüğe girecek ve Anlaşmaya katılacak her yeni devlet bakımından anılan devletin Onay Belgesini sunduğu tarihten bir ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 13

Anlaşmanın Tadili

Anlaşmanın tadiline ilişkin süreçler, Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine başlatılabilir. Bununla birlikte, Anlaşma yalnızca Akit Tarafların görüş birliği ile değiştirilebilir.

Madde 14 Danışmalar

Akit Taraflar, içlerinden birinin talebi üzerine, işbu Anlaşma ile kapsanan yatırımlara veya Anlaşmanın uygulanmasını etkileyen herhangi bir konuya ilişkin olarak birbirleri ile danışmalarda bulunmayı kabul eder.

Madde 15 Anlaşmadan Çekilme

İşbu Anlaşma sınırsız bir süre yürürlükte kalacaktır. Akit Taraflar, Anlaşmanın kendileri açısından yürürlüğe girmesinin ardından beş yıl sonra, Genel Sekreter'e yazılı olarak verilen bir nota ile, çekilmenin notanın verildiği tarih üzerinden bir yıl geçmeden gerçekleşmemesi şartıyla, Anlaşmadan çekilebilirler. Bununla birlikte, Anlaşma yürürlükte iken yapılmış yatırımlara ilişkin olarak, Anlaşma hükümleri, çekilme tarihinden itibaren on yıllık bir süre daha geçerli olmaya devam edecektir.

Madde 16 İkili Yatırım Anlaşmalarının Uygulanması

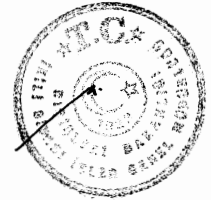
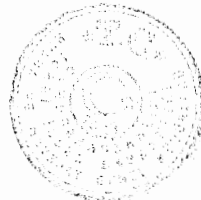
İşbu Anlaşma'nın hükümleri ile Akit Taraflar arasında imzalanmış İkili Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları'nın hükümleri arasında uyumsuzluk olması halinde, İkili Yatırım Anlaşmaları'nın hükümleri üstün gelecektir.

Madde 17 Çeşitli Hükümler

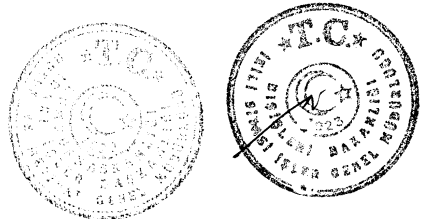
1. İşbu Anlaşma rezerv konularak imzalanamaz veya Anlaşma'ya onay sırasında rezerv konarak kabul edilemez.
2. İşbu Anlaşma, her bir Akit Tarafa Anlaşma'nın onaylı bir kopyasını ivedi olarak sağlayacak Genel Sekreter tarafından saklanacaktır.
3. Her bir Akit Taraf, Onay Belgesi'ni, her bir Akit Tarafı ivedi olarak bu Onay Belgesi'nin alındığından haberdar edecek olan Genel Sekreter'e verecektir.

Taraflarının huzurunda, Hükümetlerince uygun şekilde yetkilendirilmiş aşağıda imzaları bulunanlar İşbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

İstanbul'da, 7 Temmuz 2005 tarihinde, EİT Sekretaryası Genel Sekreteri tarafından muhafaza edilmek üzere İngilizce ve Rusça dillerinde iki asıl kopya olarak hazırlanmıştır. İngilizce ve Rusça metinler arasında bir uyumsuzluk halinde, İngilizce metin üstün gelecektir. Anlaşmanın saklayıcısı her bir Akit Tarafa onaylanmış kopyaları gönderecektir.

Afganistan İslam Cumhuriyeti adına	İmza
Azerbaycan Cumhuriyeti adına	İmza
İran İslam Cumhuriyeti adına	İmza
Kazakistan Cumhuriyeti adına	
Kırgız Cumhuriyeti adına	
Pakistan İslam Cumhuriyeti adına	İmza
Tacikistan Cumhuriyeti adına	
Türkiye Cumhuriyeti adına	İmza (Kürşad Tüzmen)
Türkmenistan adına	
Özbekistan Cumhuriyeti adına	

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol

5-7 Nisan 2007 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirilen İkinci Maliye ve Ekonomi Bakanları Toplantısı'nda, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9. Maddesinin 7. Fıkrasının aşağıdaki şekilde tadil edilmesi onaylanmıştır:

“Bir Akit Taraf veya bu Akit Tarafın bir kuruluşu ile diğer Akit Taraflardan birinin bir yatırımcısı arasındaki belirli bir yatırım sözleşmesi uluslararası tanınmışlığı olan bir tahkim mahkemesi altında uyuşmazlıkların çözümünü öngörüorsa, yatırımcı bu Anlaşma altında uyuşmazlığı çözmeye çalışmaz.

Yatırımcının devleti, ev sahibi Akit Taraf ya da bu Akit Tarafın kuruluşlarının kararın verildiği tarihten itibaren iki ay içerisinde kararı uygulamama durumu haricinde, işbu Anlaşma hükümleri altında tahkim kararının uygulanması için devreye giremez.”

2. İşbu Protokol, Anlaşma'nın 17/2'nci Maddesi uyarınca, EİT Sekreteryasınca muhafaza edilen asıl dokümana eklenecek ve onun ayrılmaz bir parçasını oluşturacaktır.
3. Antalya'da, 7 Nisan 2007 tarihinde, İngilizce ve Rusça dillerinde iki asıl kopya olarak yapılmıştır. İngilizce ve Rusça metinler arasında bir uyumsuzluk halinde, İngilizce metin üstün gelecektir. Anlaşmanın saklayıcısı her bir Akit Tarafa onaylanmış kopyaları gönderecektir.

Afganistan İslam Cumhuriyeti adına

İmza

Azerbaycan Cumhuriyeti adına

İran İslam Cumhuriyeti adına

İmza

Kazakistan Cumhuriyeti adına

Kırgız Cumhuriyeti adına

Pakistan İslam Cumhuriyeti adına

İmza

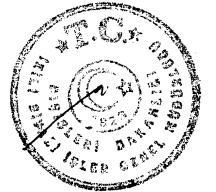
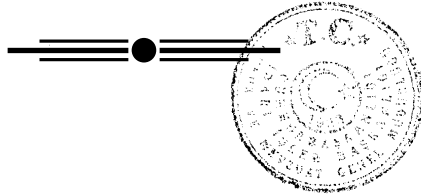
Tacikistan Cumhuriyeti adına

Türkiye Cumhuriyeti adına

İmza (Ümit Yardım)

Türkmenistan adına

Özbekistan Cumhuriyeti adına

TBMM Basımevi - 2019